

in.ihned.cz/jidlo

lovský stůl, byly ploché z Canale. Za odlivu zde moře ustupuje na kilometry zpět a na odhaleném dně místní sbírali divoké ústřice s plochou skořápkou (*Ostrea edulis*, francouzsky *la plate*). Bohužel tak dlouho a intenzivně, že je takřka vyhubili. Dnes jsou k vidění většinou jenom v chráněných oblastech skalnatého bretaňského pobřeží. Proto jsou dnes nejznámější ústřice s hlubokou lasturou (*la creuse*).

Umělý odchov

Už od počátku 19. století se začalo s regulací divokého sběru. Bylo zakázáno je sbírat v době rozmnožování a ústřice musely mít minimální velikost. Současně začaly pokusy s jejich chovem.

Ústřice se začínají rozmnožovat, když voda dosáhne 20° C. Vypouštějí ze skořápek larvy velikosti písečného zrna, které pěstitelé zachycují na speciální keramické podložky umístěné v rámech nebo do plastických rour. Po osmi měsících z larev vyrostou asi třicetimetrové mušličky. Ty se potom dávají do plastických košů zavěšených v moři do nosné konstrukce. Mušle jsou chráněny proti škůdcům a zároveň k nim má přístup čistá mořská voda s potřebnými živinami.

Až do počátku šedesátých let minulého století se v Bretani směla uměle chovat jen ústřice plochá. Mrazivá zima v roce 1963 však chovy zničila. Proto jsou dnes i v umělých chovech ústřice s hlubokou lasturou, které jsou odolnější a přizpůsobivější. Trvá tři roky, než dorostou do

konzumní velikosti. Někde je ještě před expedicí dávají na dva měsíce do speciálních bazénů, kde ztuční a jsou jemnější. Potom jde o třídu *fin de claires*. *Speciales de claires* si v bazénu hoví až čtyři měsíce. V kontinentální Evropě, včetně České republiky, je na trhu běžně pět druhů, ve Spojených státech, v Kanadě, ale i v Irsku a Velké Británii jich napočítáte až třicet.

Pochopitelně nejlepší a nejčerstvější ústřice ochutnáte přímo na pobřeží u chovatelů. A nemusí to být jenom v Bretani nebo v Normandii, kde jsou stánky s právě vylovenými ústřicemi přímo na pobřeží. Například na sever od San Franciska jsou cestou k ústí Russian river v zálivech velké chovné stanice, kde u jednoduchých dřevěných stolů mají na řetízku připoutané speciální nože na otvírání lastur. Můžete si tak dopřávat nejenom potěšení z jejich absolutní čerstvosti, ale i zkusit, jak je co nejlépe otevřít aniž si člověk ublíží. Tady nepotřebujete ani obligátní citrón. Ovšem pár doušek kvalitního suchého bílého vína rozhodně neublíží.

Jak na ně

Otevřít či vyloupnout správně ústřici chce jednak již zmíněný nožík a cvik. Pokud je ústřice pootevřená, je špatná. Jenom pevně sevřená signalizuje, že je živá a čerstvá. Nožík, nejlépe silnější krátký, vrazíte mezi skořápkou (někdy i do vlastní ruky) a zapáčíte. Když ho zasunete málo, uloupne se vám skořápka a mušle zůstane

FOTO: PETR STARY

Otevřít bezchybně ústřici vyžaduje zkušenost i speciální vybavení.

zavřená. Když zasunete moc, můžete naříznout masíčko, což je taky chyba. Po otevření odříznete tělo od lastury a je to.

Na svátek svatého Patrika předvádělo své umění v této disciplíně na pražském Staroměstském náměstí dvanáct mistrů kuchařů. Šlo o čtvrté mistrovství ČR v otvírání ústřic. V nejkratším možném čase museli předpisově otevřít dvacet ústřic. Měli přísného porotce – šéfkuchař Jean Paul Manzac, který se chystá v Praze otevřít svou restauraci, totiž získal titul mistra světa v této svérázné disciplíně. Stejně jako loni zvítězil Václav Frič z pražského hotelu Alcron Radisson SAS. I s penalizací za jednu špatně otevřenou vše zvládl za dvě minuty. Kvalifikoval se tak na mistrovství světa v otvírání ústřic, které bude v září v Irsku.

Co s nimi

Pochopitelně nejlepší je pozřít čerstvou (a živou) ústřici bez jakýchkoliv přísad. Vyplatí se k ní napřed přičichnout, protože jakýkoliv náznak zápachu svědčí o tom, že je špatná. Opravdu čerstvá po otevření a slití první vody zaplní lasturu druhou „vodou“. Tu už nevylívejte

a i s masem ji vsrkněte přímo ze skořáčky. Potom prožijete božský dotyk moře, který však každý nezvládne. Pomůže kapka citrónu nebo další ingredience. Na ústřičných hodech v Kanadě je kombinovali s chilli omáčkou a křenem. Pro ty, kdo ani takto upravené ústřice nedokáží syrové pozřít, existuje mnoho druhů jejich tepelného zpracování. Ústřice se dají gratinovat, smažit i marinovat a podávat třeba i s křupavou slaninou. Dobrá je také ústřicová polévka s pastisem a květy šafránu, ale to již poživatel přichází o ten nejceněnější zážitek čerstvého doteku přírody. ●

LIBOR ŠEVČÍK

libor.sevcik@economia.cz

Vítěz pražské soutěže v otvírání ústřic Václav Frič se zúčastní mistrovství světa v Irsku.

